Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
YVES BOT
esitatud 2. oktoobril 2012 [1]

Kohtuasi C-399/11

Kriminaalasi
Stefano Melloni
süüdistuses

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Tribunal Constitucional (Hispaania))

Politseikoostöö ja õigusalane koostöö kriminaalasjades — Euroopa vahistamismäärus — Liikmesriikidevaheline üleandmiskord — Otsused, mis tehakse pärast kohtulikku arutelu, millele asjaomane isik isiklikult ei ilmunud — Tagaselja määratud karistuse täitmisele pööramine — Kohtuotsuse teistmise võimalus — Euroopa Liidu põhiõiguste harta — Artikkel 53

1. Käesolevas eelotsusetaotluses palutakse Euroopa Kohtul tõlgendada ja vajaduse korral hinnata nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta [2], muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK, millega edendatakse isikute menetlusõigusi ja tõhustatakse selliste otsuste vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamist, mis tehakse, kui asjaomane isik ei viibi isiklikult kohtulikul arutelul [3], artikli 4a lõike 1 kehtivust. Selles palutakse Euroopa Kohtul esimest korda täpsustada ka seda, milline on Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta") artikli 53 kohaldamisala ulatus.

2. Käesolev kohtuasi ilmestab selgesti seda, kuidas peaksid erinevad põhiõiguste kaitse instrumendid koos eksisteerima. See tuleneb Tribunal Constitucionali (Hispaania) kohtupraktikast, mille kohaselt peab tagaseljaotsuse täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes kohaldama tingimust, et süüdimõistetul on vahistamismääruse teinud liikmesriigis õigus taotleda asja uuesti läbivaatamist. Raamotsuse artikli 4a lõige 1 näeb aga eelkõige ette, et kui selline isik oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik ja oli andnud volitused enda kohtulikul arutelul kaitsmiseks advokaadile, siis ei saa üleandmine sellisest tingimusest sõltuda.

3. Tribunal Constitucional palub Euroopa Kohtule esitatud kolme küsimusega viimasel hinnata erinevaid võimalikke lahendusi, mis jätaks talle võimaluse jääda oma kohtupraktika kohaldamise juurde, sh rakendades asjaomast raamotsust. Seega tuleb uurida erinevaid lahenduskäike.

4. Niisiis, kas sellise tingimuse üldine kohaldamine tagaseljaotsuse täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes, et süüdimõistetul on vahistamismääruse teinud liikmesriigis õigus taotleda asja uuesti läbivaatamist, võib tuleneda raamotsuse artikli 4a sõnastuse, ülesehituse ja eesmärkide tõlgendusest?

1 — Algkeel: prantsuse.

2 — EÜT L 190, lk 1; ELT eriväljaanne 19/06, lk 34.

3 — ELT L 81, lk 24, edaspidi „raamotsus".

5. Juhul kui see nii ei ole, siis kas asjaomane artikkel on kooskõlas harta artikli 47 teise lõiguga ja artikli 48 lõikega 2, milles tagatakse süüdistatavale vastavalt õigus õiglasele kohtulikule arutamisele ja õiguse kaitsele austamine? Lisaks, kas liidu õigus peab omistama neile põhiõigustele laiema kaitse kui kaitse tase, mis neile on tagatud Roomas 4. novembril 1950 alla kirjutatud Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga (edaspidi „EIÕK")?

6. Juhul, kui kahe esimese küsimuse uurimine näitab, et raamotsuse artikli 4a lõige 1 koostoimes harta artikli 47 teise lõigu ja artikli 48 lõikega 2 keelab Tribunal Constitucionalil jääda Euroopa vahistamismääruse täitmise valdkonnas oma kohtupraktika kohaldamise juurde, kas siis harta artikkel 53 annab talle selleks võimaluse?

I. Õigusliku raamistik

A. *Liidu esmased õigusaktid*

7. Harta artikli 47 teine lõik sätestab:

„Igaühel on õigus õiglasele ja avalikule asja arutamisele mõistliku aja jooksul sõltumatus ja erapooletus seaduse alusel moodustatud kohtus. Igaühel peab olema võimalus saada nõu ja kaitset ning olla esindatud."

8. Harta artikli 48 lõike 2 sätestab:

„Iga süüdistatava õigus kaitsele on tagatud."

9. Harta artikli 52 lõige 3 näeb ette:

„Hartas sisalduvate selliste õiguste tähendus ja ulatus, mis vastavad Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooniga tagatud õigustele, on samad, mis neile nimetatud konventsiooniga ette on nähtud. See säte ei takista liidu õiguses ulatuslikuma kaitse kehtestamist."

10. Harta artikkel 53 näeb ette järgmist:

„Harta sätteid ei või tõlgendada neid inimõigusi või põhivabadusi kitsendavate või kahjustavatena, mida asjaomastes kohaldamisvaldkondades on tunnustatud rahvusvahelise õiguse ja rahvusvaheliste lepingutega, millega on ühinenud liit või kõik liikmesriigid, kaasa arvatud [EIÕK], ning liikmesriikide põhiseadustega."

B. *Liidu teisesed õigusaktid*

11. Raamotsuse artikkel 1 sätestab:

„[…]

2. Liikmesriigid täidavad mis tahes Euroopa vahistamismääruse vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel ja vastavalt käesoleva raamotsuse sätetele.

3. Käesolev raamotsus ei […] mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on kirja pandud Euroopa Liidu lepingu artiklis 6."

12. Raamotsuse 2002/584 artiklis 5 on sätestatud:

„Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes täitva õigusasutuse poolt võib vahistamismäärust täitva liikmesriigi õiguse alusel kohaldada järgmisi tingimusi:

1) kui Euroopa vahistamismäärus on tehtud karistuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks, mis on määratud tagaseljaotsusega ja asjaomasele isikule ei ole teatatud isiklikult ega teda muul viisil teavitatud, millal ja kus toimub istung, mille tulemusel tehti tagaseljaotsus, võib üleandmise suhtes kohaldada tingimust, et vahistamismääruse teinud õigusasutus annab piisava tagatise, et isikul, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa vahistamismäärust, on võimalus esitada taotlus asja uueks läbivaatamiseks vahistamismääruse teinud liikmesriigis ning olla otsuse tegemise juures;

   […]"

13. Raamotsuse 2009/299 artikli 2 punkt 2 näeb ette:

„[Raamotsuse 2002/584] [a]rtikli 5 lõige 1 jäetakse välja."

14. Raamotsuse 2009/299 artikli 2 punkt 1 näeb välja jäetud sätte asemel ette raamotsusesse 2002/584 artikli 4a lisamise.

15. Nagu raamotsuse 2009/299 artikli 1 lõikes 1 on märgitud, on asjaomase raamotsuse eesmärgid „edendada nende isikute menetlusõigusi, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, ning samal ajal hõlbustada kriminaalasjades tehtavat õigusalast koostööd ja eelkõige parandada liikmesriikidevahelist kohtuotsuste vastastikust tunnustamist".

16. Raamotsuse 2009/299 artikli 1 lõige 2 näeb muu seas ette, et „[k]äesolev raamotsus ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on sätestatud EL lepingu artiklis 6, sealhulgas selliste isikute õigust kaitsele, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, ning õigusasutustele sellega seoses pandud kohustusi".

17. Raamotsuse artikkel 4a on sõnastatud järgmiselt:

„1. Vahistamismäärust täitev õigusasutus võib samuti keelduda täitmast Euroopa vahistamismäärust, mis on tehtud vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks, kui isik ei ilmunud isiklikult kohtulikule arutelule, mille tulemusel otsus tehti, välja arvatud kui Euroopa vahistamismääruses märgitakse, et kooskõlas vahistamismääruse teinud liikmesriigi siseriiklikes õigusaktides määratletud täiendavate menetlusnõuetega

a) ja õigeaegselt

   i) esitati asjakohasele isikule kohtukutse isiklikult ning seega teavitati teda sellest, millal ja kus toimub kava kohaselt kohtulik arutelu, mille tulemusel asjaomane otsus tehti, või sai asjaomane isik tegelikult muul viisil ametliku teabe selle kohta, millal ja kus toimub kava kohaselt kohtulik arutelu, mille tulemusel otsus tehti, sellisel viisil, et ühemõtteliselt tehti kindlaks, et asjaomane isik oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik,

      ning

   ii) teavitati asjaomast isikut sellest, et otsuse võib teha ka siis, kui isik ei ilmu kohtulikule arutelule,

      või

b) on asjaomane isik, olles kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, andnud volitused enda kohtulikul arutelul kaitsmiseks asjaomase isiku või riigi poolt määratud õigusnõustajale, kes teda kohtulikul arutelul ka kaitses,

või

c) ning pärast seda, kui asjaomasele isikule otsus kätte toimetati ning teda teavitati selgesõnaliselt õigusest taotleda asja uuesti läbivaatamist või otsus edasi kaevata ning tema õigusest osaleda sellel kohtulikul arutelul, mis võimaldab asja, sealhulgas uue tõendusmaterjali sisulist uuesti läbivaatamist ja mille tulemuseks võib olla algse otsuse tühistamine:

i) teatas asjaomane isik selgesõnaliselt, et ta ei vaidlusta seda otsust,

või

ii) ei taotlenud asjaomane isik asja uuesti läbivaatamist ega kaevanud otsust edasi kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul,

või

d) ei toimetatud asjaomasele isikule otsust isiklikult kätte, kuid

i) see toimetatakse talle isiklikult kätte viivitamatult pärast üleandmist ning teda teavitatakse selgesõnaliselt tema õigusest taotleda asja uuesti läbivaatamist või otsus edasi kaevata ning tema õigusest osaleda sellel kohtulikul arutelul, mis võimaldab asja, sealhulgas uue tõendusmaterjali sisulist uuesti läbivaatamist ja mille tulemuseks võib olla algse otsuse tühistamine,

ning

ii) teda teavitatakse ajavahemikust, mille jooksul peab ta taotlema asja uuesti läbivaatamist või kaebama otsuse edasi, nagu on esitatud asjaomases Euroopa vahistamismääruses.

[…]”

II. Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

18. Sala de lo Penal de la Audiencia Nacionali (Audience nationale kriminaalkolleegium) (Hispaania) esimene koda tunnistas 1. oktoobri 1996. aasta määruses põhjendatuks anda S. Melloni (edaspidi „kassatsioonkaebuse esitaja”) välja Itaaliale tema üle kohtu mõistmiseks tegudes, mis olid loetletud Tribunale di Ferrara (Itaalia) 13. mail ja 15. juunil 1993 tehtud vahistamismäärustes nr 554/1993 ja nr 444/1993. Pärast 5 000 000 Hispaania peseeta suuruse kautsjoni vastu vabastamist, mille ta tasus järgmisel päeval, kassatsioonkaebuse esitaja põgenes, nii et teda ei saanud Itaalia ametiasutustele üle anda.

19. Tribunale di Ferrara tuvastas 27. märtsi 1997. aasta kohtulahendis kassatsioonkaebuse esitaja kohtusse mitteilmumise ning otsustas, et kohtudokumendid toimetatakse edaspidi kätte tema usaldusadvokaatidele, kelle ta oli juba nimetanud. Tribunale di Ferrara 21. juuni 2000. aasta kohtuotsusega, mida hiljem kinnitati Corte d’appello di Bologna (Itaalia) 14. märtsi 2003. aasta kohtuotsusega, mõisteti kassatsioonkaebuse esitaja pankroti tahtlikult põhjustamise süüteo eest

tagaselja kümneks aastaks vangi. Corte suprema di cassazione (Itaalia) kriminaalasjade viies koda jättis 7. juuni 2004. aasta kohtuotsusega kassatsioonkaebuse esitaja advokaatide esitatud kassatsioonkaebuse rahuldamata. Riiklik süüdistaja Corte d'appello di Bolognas andis Tribunale di Ferrara määratud karistuse täitmisele pööramiseks 8. juunil 2004 Euroopa vahistamismääruse nr 271/2004.

20. Pärast kassatsioonkaebuse esitaja kinnipidamist Hispaania politsei poolt andis Juzgado Central de Instrucción nr 6 (Hispaania) 2. augusti 2008. aasta määrusega Euroopa vahistamismääruse nr 271/2004 arutamiseks Sala de lo Penal de la Audiencia Nacionali esimesele kojale.

21. Kassatsioonkaebuse esitaja vaidlustas üleandmise Itaalia ametiasutustele, väites esiteks, et apellatsiooniastmes oli ta nimetanud teise advokaadi ning võtnud tagasi kahe eelmise nimetamise, millele vaatamata toimetati kohtudokumente kätte ikkagi viimastele. Teiseks väitis ta, et Itaalia menetlusõigus ei näe ette võimalust tagaseljaotsuseid edasi kaevata ning seetõttu peaks Euroopa vahistamismääruse suhtes kohaldama tingimust, et Itaalia Vabariik tagab kohtuotsuse edasikaebamise võimaluse.

22. Sala de lo Penal de la Audiencia Nacionali esimene koda otsustas 12. septembri 2008. aasta kohtumäärusega anda kassatsioonkaebuse esitaja üle Itaalia ametivõimudele, et pöörata täitmisele talle kui pankroti tahtlikult põhjustamise süüteo toimepanijale Tribunale di Ferrara määratud karistus, leides samas, et ei ole tõendatud, et kassatsioonkaebuse esitaja nimetatud advokaadid teda 2001. aastast alates enam ei esindanud, ning järeldades, et tema kaitseõigusi oli austatud, kuna ta oli kavandatud kohtuliku arutelu toimumisest eelnevalt teadlik, hoidus tahtlikult kohtusse ilmumast ning nimetas ennast esindama ja kaitsma kaks advokaati, kes astusid selles staatuses menetlusse esimeses kohtuastmes, apellatsiooni- ja kassatsiooniastmes, ammendades nii kõik õiguskaitsevahendid.

23. Kassatsioonkaebuse esitaja esitas Tribunal Constitucionalile Sala de lo Penal de la Audiencia Nacionali esimese koja 12. septembri 2008. aasta määruse peale *recurso de amparo* [4]. Ta põhjendas oma taotlust sellega, et Hispaania põhiseaduse artikli 24 lõikes 2 ette nähtud absoluutset nõuet, mis tuleneb õigusest õiglasele kohtulikule arutamisele, on riivatud. Rikutud on õiglase kohtuliku arutamise põhisisu viisil, mis kahjustab inimväärikust seoses väljaandmise lubamisega riigile, mis loeb väga raskete süütegude korral kehtivaks tagaseljaotsuseid, kohaldamata üleandmise suhtes tingimust, et süüdimõistetu peab oma kaitseõiguste tagamiseks saama neid otsuseid vaidlustada. Kassatsioonkaebuse esitaja väidab samuti, et tema taotlusel on põhiseaduse seisukohast eriline tähtsus, sest 12. septembri 2008. aasta kohtumäärus lahkneb Tribunal Constitucionali väljakujunenud kohtupraktikast, mille kohaselt peab rasketes süütegudes süüdistatavale tagaselja määratud karistuste puhul väljaandmise tingimuseks olema kohtuotsuse teistmise võimalus [5].

24. Tribunal Constitucionali esimene koda otsustas 18. septembri 2008. aasta määrusega võtta *recurso de amparo* menetlusse ja peatada 12. septembri 2008. aasta kohtumääruse täitmine. Tribunal Constitucionali täiskogu otsustas 1. märtsi 2011. aasta määrusega esimese koja ettepanekul asuda asjaomast taotlust ise arutama.

25. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on ta eespool viidatud otsuses 91/2000 tõesti tunnistanud, et põhiõiguste siduvus on *ad extra*, st välisriikide võimuorganite tegevuse hindamisel piiratum ning rakendada saab Hispaania põhiseaduse artikliga 24 seotud vaid kõige põhilisemaid ehk elementaarseid nõudeid, tuvastades „kaudse" põhiseadusevastasuse. Siiski tähendab õigusest õiglasele kohtulikule

4 — Tegemist on kaebusega, mille ese on põhiõiguste ja -vabaduste kaitse. Selle kaebusega saab kaitsta Hispaania põhiseaduse I jao II jaotise I ja II peatükis määratletud õigusi, nagu õigus võrdsusele (artikkel 14), põhiseaduse artiklites 15–29 sätestatud põhiõigused ja üldised vabadused, südametunnistusevabadusele tuginemise õigus (artikli 30 lõige 2) seoses avaliku võimu poolsete riivetega (artikli 53 lõige 2).

5 — Kassatsioonkaebuse esitaja viitab seejuures Tribunal Constitucionali 30. märtsi 2000. aasta kohtuotsusele 91/2000 ja 5. juuni 2006. aasta kohtuotsusele 177/2006.

arutamisele tulenevate nõuete „kaudset" rikkumist – rikkudes sellise kohtuliku arutamise põhisisu viisil, mis kahjustab inimväärikust – Hispaania kohtute otsus lubada väljaandmist riigile, mis loeb väga raske süüteo korral kehtivaks tagaseljaotsuseid, kohaldamata üleandmise suhtes tingimust, et süüdimõistetu peab saama oma kaitseõiguste tagamiseks neid otsuseid vaidlustada.

26. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tuletab ka meelde, et see kohtupraktika on kahel põhjusel samuti kohaldatav raamotsusega 2002/584 kehtestatud üleandmismenetluse raames, millest esimene on see, et süüdimõistetu üleandmise suhtes kohaldatav tingimus on õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele põhisisu ning teiseks see, et raamotsuse 2002/584 artikkel 5 näeb ette võimaluse, et tagaselja määratud karistuse täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes kohaldatakse „täitva liikmesriigi õiguse alusel" muu hulgas tingimust, et „vahistamismääruse teinud õigusasutus annab piisava tagatise, et isikul, kelle suhtes kohaldatakse Euroopa vahistamismäärust, on võimalus esitada taotlus asja uueks läbivaatamiseks vahistamismääruse teinud liikmesriigis ning olla otsuse tegemise juures" (Tribunal Constitucionali eespool viidatud kohtuotsus 177/2006).

27. Eelotsusetaotluse esitanud kohus tuletab lõpuks meelde, et ta rahuldas 28. septembri 2009. aasta otsusega 199/2009 *recurso de amparo*, mis oli esitatud kohtumääruse peale, millega Audiencia Nacional lubas Euroopa vahistamismääruse täitmise raames anda asjaomase isiku üle Rumeeniale, et pöörata täitmisele nelja-aastane tagaselja määratud vanglakaristus, ilma et selles kohtumääruses oleks mainitud nõuet, et kõnealust süüdimõistvat otsust saab teista. Sel juhul lükkas Tribunal Constitucional tagasi Audiencia Nacionali põhjenduse, mille kohaselt ei tehtud tegelikult tagaseljaotsust, kuna asjaomane isik oli volitanud advokaadi, kes osales kohtuistungil tema isikliku kaitsjana.

28. Tribunal Constitucionali sõnul tuleneb asja keerukus asjaolust, et raamotsusega 2009/299 tunnistati kehtetuks raamotsuse 2002/584 artikli 5 punkt 1 ja kehtestati uus artikkel 4a. Artikkel 4a ei luba „keelduda täitmast Euroopa vahistamismäärust, mis on tehtud vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks, kui isik ei ilmunud isiklikult kohtulikule arutelule, mille tulemusel otsus tehti", kui asjaomane isik on „olles kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, andnud volitused enda kohtulikul arutelul kaitsmiseks [enda] või riigi poolt määratud õigusnõustajale, kes teda kohtulikul arutelul ka kaitses". Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et käesoleva põhiseaduslikkuse järelevalve menetluse aluseks olevas asjas on tõendatud, et kassatsioonkaebuse esitaja oli volitanud kaht usaldusadvokaati, kellele Tribunale di Ferrara teatas kavandatava kohtuliku arutelu toimumisest, mistõttu ta oli sellest teadlik. Tõendatud on ka asjaolu, et kassatsioonkaebuse esitaja kaks advokaati kaitsesid teda esimese astme kohtus järgnenud menetluses ning hilisemates menetlustes apellatsiooni- ja kassatsiooniastmes.

29. Eelotsusetaotluse esitanud kohtul tekib küsimus, kas raamotsus keelab Hispaania kohtutel kohaldada kassatsioonkaebuse esitaja üleandmise suhtes tingimust, et asjaomase süüdimõistva otsuse teistmine on võimalik.

30. Peale selle lükkas Tribunal Constitucional tagasi Ministerio Fiscali argumendi, mille kohaselt ei ole eelotsusetaotlus vajalik, kuna raamotsus 2009/299 ei ole *ratione temporis* põhikohtuasjas kohaldatav. Põhikohtuasjas vaidlustatud küsimus ei ole, kas 12. septembri 2008. aasta kohtumäärusega eirati raamotsust 2009/299, vaid kas selle kohtumäärusega kaudselt rikuti Hispaania põhiseaduse artikli 24 lõikega 2 kaitstud õigust õiglasele kohtulikule arutamisele. Raamotsust 2009/299 tuleb aga arvestada selle õiguse sisu kindlaks tegemiseks, millel on *ad extra* toime, kuna tegemist on liidu õigusega, mis on põhiseaduslikkuse hindamise ajal kohaldatav. Selle arvestamist näeb ette ka siseriikliku õiguse raamotsustega kooskõlalise tõlgendamise põhimõte[6].

6 — Vt 16. juuni 2005. aasta otsus kohtuasjas C-105/03: Pupino (EKL 2005, lk I-5285, punkt 43).

31. Neid kaalutlusi arvestades otsustas Tribunal Constitucional 9. juunil 2011 „recurso de amparo" kohtuliku arutamise peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas raamotsuse […] artikli 4a lõiget 1 […] tuleb tõlgendada nii, et see ei luba siseriiklikel õigusasutustel kohaldada samas sättes täpsustatud juhtudel Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et kõnealust süüdimõistvat otsust peab saama asjaomase isiku kaitseõiguste tagamiseks teista?

2. Kui vastus esimesele küsimusele on jaatav, kas raamotsuse […] artikli 4a lõige 1 on kooskõlas nõuetega, mis tulenevad […] harta artiklis 47 ette nähtud õigusest tõhusale õiguskaitsevahendile ja õiglasele kohtulikule arutamisele ning artikli 48 lõikes 2 tagatud kaitseõigustest?

3. Kui vastus teisele küsimusele on jaatav, kas harta artikkel 53, tõlgendatuna süstemaatiliselt koostoimes harta artiklites 47 ja 48 tunnustatud õigustega, võimaldab liikmesriigil kohaldada tagaselja süüdi mõistetud isiku üleandmise suhtes tingimust, et taotlevas riigis peab saama süüdimõistmist teista, tagades nii nendele õigustele suurema kaitse taseme kui tuleneb […] [l]iidu õigusest, et vältida selle liikmesriigi põhiseaduses tunnustatud põhiõigust kitsendavat või kahjustavat tõlgendamist?"

32. Ministerio Fiscal, Hispaania, Belgia, Saksamaa, Itaalia, Madalmaade, Austria, Poola, Portugali ja Ühendkuningriigi valitsus, Euroopa Liidu Nõukogu ning Euroopa Komisjon on käesoleva menetlusega seoses esitanud kirjalikke märkusi.

33. Kassatsioonkaebuse esitaja, Ministerio Fiscal, Hispaania, Saksamaa ja Madalmaade valitsus, nõukogu ning komisjon esitasid oma suulised märkused 3. juulil 2012. aastal toimunud kohtuistungil.

III. Kohtujuristi analüüs

34. Enne nende kolme küsimuse uurimist tuleb vastata Ministerio Fiscali, Belgia, Saksamaa ja Ühendkuningriigi valitsuse ning nõukogu argumentidele, kes väitsid, et käesolev eelotsusetaotlus on vastuvõetamatu.

A. *Eelotsusetaotluse vastuvõetavus*

35. Käesoleva eelotsusetaotluse vastuvõetamatuse kohta on esitatud kaks peamist argumenti.

36. Esiteks on raamotsus 2009/299 põhikohtuasjas käsitletava üleandmismenetluse suhtes *ratione temporis* kohaldatamatu, mistõttu Euroopa Kohus ei ole käesoleva kohtuasja raames pädev seda tõlgendama ja selle kehtivust hindama. Nii see kuupäev, mil Euroopa vahistamismäärus nr 271/2004 tehti (8. juuni 2004), kui ka see kuupäev, mil Audiencia Nacional otsustas anda kassatsioonkaebuse esitaja Itaalia ametiasutustele üle (12. september 2008), on raamotsuse 2009/299 vastuvõtmisest varasemad.

37. Teiseks annab asjaolu, et Itaalia Vabariik kasutas raamotsuse 2009/299 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud võimalust lükata nimetatud raamotsuse kohaldamise algust edasi 1. jaanuarini 2014 seoses selliste otsuste tunnustamise ja täitmisega, mille teevad Itaalia pädevad õigusasutused selliselt, et asjaomane isik ei viibi kohtulikul arutelul[7], tunnistust esitatud küsimuste hüpoteetilise laadi kohta, nii et neile vastamine on põhikohtuasja lahendamiseks mittetarvilik.

7 — Vt selgitus raamotsuse 2009/299 artikli 8 lõike 3 kohta (EÜT 2009, L 97, lk 26).

38. Tuletan meelde, et Euroopa Kohtu sõnul võib eeldusest, et liikmesriigi kohtu esitatud eelotsuse küsimused on asjakohased, kõrvale kalduda üksnes erandjuhul, kui on ilmne, et neis küsimustes osutatud liidu õiguse sätete taotletud tõlgendusel ei ole mingit seost põhikohtuasja asjaolude või esemega või kui kõnealune probleem on hüpoteetilist laadi või kui Euroopa Kohtule ei ole teada eelotsuse küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud. Muudel juhtudel on Euroopa Kohus põhimõtteliselt kohustatud esitatud eelotsuse küsimustele vastama [8].

39. Käesoleval juhul ei ole tegemist ühegi juhtumiga, millega võib eelotsusetaotluse vastuvõetamatust erandina põhjendada.

40. Kõigepealt tuleb tagasi lükata esimene argument, et raamotsus 2009/299 ei ole põhikohtuasjas käsitletava üleandmismenetluse suhtes *ratione temporis* kohaldatav.

41. Raamotsuse 2009/299 artikli 8 lõike 2 sõnastusest tuleneb, et seda „kohaldatakse [28. märtsist 2011] alates selliste otsuste tunnustamise ja täitmise suhtes, mis tehakse, kui asjaomane isik ei viibi kohtulikul arutelul". Seda sätet tuleb käsitada nii, et alates 28. märtsist 2011 peab täitev õigusasutus, kes lahendab sellise otsuse tunnustamise ja täitmise küsimust, mis tehakse ilma asjaomase isiku kohaloluta kohtulikul arutelul, olgu need otsused sellest kuupäevast varasemad või hilisemad, kohaldama raamotsuse 2009/299 asjakohaseid sätteid.

42. Selline lahendus on kooskõlas Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga, mille põhjal kohaldatakse menetlusnorme üldiselt kõikide nende jõustumise hetkel pooleliolevate vaidluste suhtes, erinevalt materiaalõigusnormidest, mida tõlgendatakse tavaliselt nii, et need ei ole üldjuhul kohaldatavad enne nende jõustumist tekkinud olukorra suhtes [9].

43. Kuna raamotsuse artiklis 4a piirdutakse nende tingimuste kindlaksmääramisega, mil ei saa sellise otsuse tunnustamisest ja täitmisest keelduda, mis tehakse selliselt, et asjaomane isik ei viibi kohtulikul arutelul, siis tuleb kõnealuse artikli 4a sätteid käsitada menetlusnormidena [10].

44. Seega saab raamotsuse artiklit 4a põhikohtuasjas käsitletava poolelioleva üleandmismenetluse suhtes kohaldada.

45. Mis puutub väitesse, et Itaalia Vabariik on kasutanud raamotsuse 2009/299 artikli 8 lõikes 3 ette nähtud võimalust lükata nimetatud raamotsuse kohaldamise algust 1. jaanuarini 2014 edasi seoses selliste otsuste tunnustamise ja täitmisega, mille teevad Itaalia pädevad õigusasutused ilma asjaomase isiku kohaloluta kohtulikul arutelul, siis ei arva ma, et see võib tuua kaasa käesoleva eelotsusetaotluse vastuvõetamatuse põhjusel, et juba ainuüksi see asjaolu muudab Euroopa Kohtu vastuse põhikohtuasja lahendamiseks mittetarvilikuks.

46. Vaidlustatud ei ole asjaolu, et sisulisest küljest võib raamotsuse artikkel 4a põhikohtuasjas käsitletavat olukorda reguleerida. Peale selle on 1. jaanuar 2014 hiliseim võimalik tähtaeg, miski ei takista Itaalia Vabariigil aga valida varasemat kuupäeva või kohaldamise alguse edasilükkamist lausa tagasi võtta.

8 — Vt eelkõige 28. juuni 2007. aasta otsus kohtuasjas C-467/05: Dell'Orto (EKL 2007, lk I-5557, punkt 40), ning seoses liidu õiguse normi kehtivuse hindamisega 8. juuli 2010. aasta otsus kohtuasjas C-343/09: Afton Chemical (EKL 2010, lk I-7027, punktid 13 ja 14).

9 — Vt eelkõige 12. augusti 2008. aasta otsus kohtuasjas C-296/08 PPU: Santesteban Goicoechea (EKL 2008, lk I-6307, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika).

10 — Vt analoogia alusel 1. juuli 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-361/02 ja C-362/02: Tsapalos ja Diamantakis (EKL 2004, lk I-6405, punkt 20). Euroopa Inimõiguste Kohtu sõnul ei puuduta Euroopa vahistamismääruse menetlus „kuriteosüüdistuse põhjendatust" ja „asjaomase isiku üleandmine [pädevatele] ametiasutustele [ei ole] isiku karistamine süüteo toimepanemise eest, vaid menetlus, mis on suunatud kohtuotsuse täitmisele pööramisele" (vt Euroopa Inimõiguste Kohtu 7. oktoobri 2008. aasta otsus kohtuasjas Monedero Angora *vs.* Hispaania). Teisisõnu ei avalda Euroopa vahistamismääruse menetlus mõju konkreetsele kriminaalvastutusele, vaid selle eesmärk on lihtsustada süüdimõistetu suhtes tehtud otsuse täitmisele pööramist.

47. Seega on kindel, et Tribunal Constitucionali esitatud küsimustele antav Euroopa Kohtu vastus on talle esitatud *recurso de amparo* kohta otsuse tegemiseks hiljemalt 1. jaanuarini 2014, aga ka täitvale õigusasutusele üleandmismenetluse lahendamiseks tarvilik.

48. Ka Tribunal Constitucionalile esitatud *recurso de amparo* eripära toetab käesoleva eelotsusetaotluse vastuvõtmist. Selle taotluse lahendamisel peab nimetatud kohus läbi viima põhiseaduslikkuse kontrolli, milles peab tingimata arvestama liidu õiguse ja eelkõige hartaga, nagu näeb ette Hispaania põhiseaduse artikli 10 lõige 2. Nagu Tribunal Constitucional oma eelotsusetaotluses täpsustas, on liidu õiguse arvestamine seoses õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele põhiseaduslikult kaitstava sisu kindlaks tegemisega möödapääsmatu [11].

49. Kontroll, mille Tribunal Constitucional peab läbi viima, on võrreldav sellega, mida konstitutsioonikohtul tuleks läbi viia raamotsuse 2009/299 ülevõtmise seaduse põhiseaduslikkuse üle *a priori* kontrolli teostamisel. Kui aga sellise kontrolli nõuetekohaseks läbiviimiseks küsiks asjaomane kohus Euroopa Kohtult kõnealuse raamotsuse tõlgendamise või kehtivuse kohta, siis nõustuks Euroopa Kohus tõenäoliselt vastama, olgugi et vastava raamotsuse ülevõtmise tähtaeg ei ole veel möödunud [12].

50. Kuna käesolev eelotsusetaotlus on vastuvõetav, uurin järgemööda kolme Tribunal Constitucionali esitatud küsimust.

B. *Esimene küsimus*

51. Tribunal Constitucional soovib esimese küsimusega sisuliselt teada, kas raamotsuse artikli 4a lõike 1 punkte a ja b tuleb tõlgendada nii, et need ei luba täitval õigusasutusel kohaldada selles sättes täpsustatud juhtudel Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et kõnealusel isikul, kelle suhtes nimetatud vahistamismäärust kohaldatakse, on võimalus taotleda asja uuesti läbivaatamist vahistamismääruse teinud liikmesriigis.

52. Tribunal Constitucional on toonud sellele küsimusele antava vastusega seoses välja järgnevad kahtlused. Esiteks võib raamotsuse artikli 4a lõiget 1 grammatiliselt tõlgendada nii, et see ei luba täitval õigusasutusel keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kuid ei keela ilmtingimata kohaldada selle täitmise suhtes tingimusi nagu asja uuesti läbivaatamise võimalus. Teiseks võib isegi juhul, kui selline grammatiline tõlgendus tuleb lükata tagasi, raamotsuse artikli 1 lõige 3 viia välja sellise tulemuseni.

53. Ma ei jaga Tribunal Constitucionali kahtlusi raamotsuse artikli 4a lõikele 1 antava tähenduse kohta. Selle sätte sõnastuse, ülesehituse ja eesmärgi uurimine näitab, et selles osutatud olukordadel ei saa täitev õigusasutus üldjuhul kohaldada Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et isikul, kelle suhtes nimetatud vahistamismäärust kohaldatakse, on võimalus taotleda asja uuesti läbivaatamist vahistamismääruse teinud liikmesriigis.

11 — Vt selle kohta Guillén López, E., „The impact of the European Convention of Human Rights and the Charter of Fundamental Rights of the European Union on Spanish Constitutional law: make a virtue of necessity", *Human rights protection in the European legal order: the interaction between the European and the national courts*, Intersentia, 2011, lk 309, milles täpsustatakse muu seas, et „with the authorisation for the ratification of the Lisbon Treaty, organic law 1/2008 […] states in Article 2 that: 'Under the provisions of paragraph 2 of Article 10 of the Spanish constitution and paragraph 8 of Article 1 of the Treaty of Lisbon, the rules relating to fundamental rights and freedoms recognized by the constitution shall be interpreted in accordance with the provisions of the Charter of Fundamental Rights'" (lk 334).

12 — Vt analoogia alusel seoses seaduslikkuse kontrolli taotlusega, mis esitati High Court of Justice (England & Wales), Queen's Bench Divisionile (Administrative Court) (Ühendkuningriik) ja millega sooviti vaidlustada direktiivi ülevõtmine, olgugi et asjaomase taotluse esitamise ajal ei olnud vastava direktiivi ülevõtmise tähtaeg veel möödunud ja ühtki siseriiklikku direktiivi ülevõtmise meedet ei olnud vastu võetud, 3. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas C-308/06: Intertanko jt (EKL 2008, lk I-4057, punktid 33–35), ning eespool viidatud kohtuotsus Afton Chemical (punktid 15–17).

54. Raamotsuse artikli 4a sõnastusest tuleneb, et selles nähakse ette sellise Euroopa vahistamismääruse täitmata jätmise fakultatiivne alus, mis on tehtud vabadusekaotuse või vabadust piirava julgeolekumeetme täitmiseks, kui isik ei ilmunud isiklikult kohtulikule arutelule, mille tulemusel otsus tehti. Sellele alusele tuginemise vabadust piiravad neli erandit, mil täitval õigusasutusel puudub võimalus keelduda asjaomase Euroopa vahistamismääruse täitmisest.

55. Nagu on märgitud raamotsuse 2009/299 põhjenduses 6, soovis liidu seadusandja „[näha] ette, millistel tingimustel ei tohi keelduda sellise otsuse tunnustamisest ja täitmisest, mis tehakse pärast kohtulikku arutelu, millele asjaomane isik isiklikult ei ilmunud. Täidetud ei pea olema kõik tingimused; kui üks tingimustest on täidetud, kinnitab vahistamismääruse või otsuse teinud asutus, täites Euroopa vahistamismääruse […], et nõuded on või saavad täidetud, mis peaks olema piisav otsuse täitmiseks vastastikuse tunnustamise põhimõtte alusel".

56. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 punktides a–d osutatud olukorrad võib jagada kahte liiki.

57. Esimene liik hõlmab selle sätte punkte a ja b. Sellest tuleneb, et täitev õigusasutus ei saa keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, kui asjaomasele isikule esitati kohtukutse isiklikult või ta sai muul viisil teada sellest, millal ja kus toimub kohtulik arutelu, ning teda teavitati sellest, et otsuse võib teha ka siis, kui ta sinna ei ilmu, või kui asjaomane isik on kavandatud kohtulikust arutelust teadlik olles andnud volitused enda kohtulikul arutelul kaitsmiseks enda või riigi poolt määratud õigusnõustajale, kes teda kohtulikul arutelul ka kaitses.

58. Eelotsusetaotlusest nähtuvat põhikohtuasja asjaolude kirjeldust arvestades vastab kassatsioonkaebuse esitaja olukord just raamotsuse artikli 4a lõike 1 punktis b osutatud olukorrale. Tuletan meelde, et kassatsioonkaebuse esitaja oli volitanud kaks usaldusadvokaati, kellele Tribunale di Ferrara teatas kavandatava kohtuliku arutelu toimumisest, mistõttu ta oli sellest teadlik. Samuti on tuvastatud, et need kaks advokaati kaitsesid kassatsioonkaebuse esitajat esimese astme kohtus järgnenud menetluses ning hilisemates menetlustes apellatsiooni- ja kassatsiooniastmes.

59. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 punktide a ja b sõnastusest nähtub, et neis kahes punktis ei mainita nõuet, mille kohaselt asjaomasel isikul peab sel juhul olema võimalik taotleda asja uuesti läbivaatamist vahistamismääruse teinud riigis.

60. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 sätete kontrollimisest tervikuna ilmneb, et selle sätte punktides c ja d osutatud olukorrad, mis moodustavad teise liigi, on tegelikult ainsad juhud, mil asjaomane isik võib asja uuesti läbivaatamist taotleda.

61. Viis, kuidas liidu seadusandja soovis neid olukordi reguleerida, erineb oluliselt raamotsuse 2002/584 artikli 5 punktis 1 järgitavast loogikast. Tuletan meelde, et see säte võimaldab täitval õigusasutusel kohaldada üleandmise suhtes tingimust, et vahistamismääruse teinud õigusasutus annab piisava tagatise, et isikul, kelle suhtes Euroopa vahistamismäärust kohaldatakse, on võimalus esitada taotlus asja uueks läbivaatamiseks vahistamismääruse teinud liikmesriigis ning olla otsuse tegemise juures. On täitva õigusasutuse hinnata, kas need tagatised on piisavad.

62. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 punktid c ja d täitva õigusasutuse hindamisruumi aga kaotavad ning viimane peab usaldama Euroopa vahistamismääruses esitatud teavet. Täitev õigusasutus on seega kohustatud Euroopa vahistamismäärust täitma, kui viimases on sisuliselt märgitud, et asjaomane isik teatas selgesõnaliselt pärast seda, kui talle otsus kätte toimetati ning teda teavitati selgesõnaliselt õigusest taotleda asja uuesti läbivaatamist, et ta ei vaidlusta seda otsust, või ta ei taotlenud asja uuesti läbivaatamist kindlaksmääratud ajavahemiku jooksul, või otsust ei toimetatud asjaomasele isikule isiklikult kätte, kuid see toimetatakse talle isiklikult kätte viivitamatult pärast üleandmist ning teda teavitatakse selgesõnaliselt tema õigusest taotleda asja uuesti läbivaatamist ning ajavahemikust, mille jooksul ta peab seda taotlema.

63. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 ülesehitus näitab seega, et selle sätte punktid c ja d on ainsad, milles käsitletakse olukorda, kus asjaomane isik võib asja uuesti läbivaatamist taotleda ning vastupidi, et selle sätte punktides a ja b on loetletud olukorrad, mis asjaomane isik ei saa sellisele õigusele tugineda. Tuleb märkida, et kahe viimati nimetatud punkti puhul on liidu seadusandja seisukoht täpsem, kuid ei erine põhimõtteliselt raamotsuse 2002/584 artikli 5 punktis 1 väljendatud seisukohast. Selle sätte tõlgendamine teiselt poolt näitab, et juba asjaomane säte välistas võimaluse kohaldada üleandmise suhtes asja uuesti läbivaatamise taotlemise võimaluse olemasolu tingimust, kui otsus toimetati asjaomasele isikule isiklikult kätte või teda teavitati muul viisil selle kohtuistungi ajast ja kohast, kus tagaseljaotsus tehti.

64. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 punktides a ja b kinnitas liidu seadusandja sisuliselt seda, et kuna asjaomane isik oli kavandatud kohtulikust arutelust teadlik ning teda oli teavitatud asjaolust, et kohtulikule arutamisele ilmumata jätmise korral võib kohtuotsuse siiski teha või et kavandatud kohtulikust arutelust teadlik olles volitas ta õigusnõustaja end kaitsma, siis tuleb käsitada seda olukorda nii, et asjaomane isik on kõnealusele kohtulikule arutelule ilmumisest loobunud, mistõttu tal ei ole õigust asja uuesti läbivaatamist taotleda.

65. See, kui täitval õigusasutusel võimaldataks üldjuhul kohaldada asjaomase isiku üleandmise suhtes asja uuesti läbivaatamise võimaluse olemasolu tingimust, tähendaks ühe põhjenduse lisamist, mille alusel võib Euroopa vahistamismääruse täitmisest keelduda. See läheks vastuollu liidu seadusandja selgelt väljendatud tahtega näha õiguskindluse kaalutlustel ette ammendav loetelu olukordadest, mida tuleb käsitada nii, et nendel juhtudel ei ole rikutud isiku õigusi, kes isiklikult ei ilmunud kohtulikule arutelule, ning Euroopa vahistamismäärust tuleb täita.

66. Liidu seadusandja eesmärgid, mida ta järgis raamotsuse artikli 4a vastuvõtmisel, kinnitavad seda, et ta ei soovinud jätta täitvale õigusasutusele võimalust kohaldada Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et isikul, kelle suhtes seda kohaldatakse, on võimalus esitada vahistamismääruse teinud liikmesriigis taotlus asja uueks läbivaatamiseks.

67. Liidu seadusandja soovis raamotsust 2009/299 tehes parandada raamotsuse 2002/584 artikli 5 punktiga 1 ette nähtud korras olevaid puudusi ja seda täiustada nii, et saavutada tasakaal ühelt poolt selle eesmärgi, milleks on edendada nende isikute menetluslikke õigusi, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, ja teiselt poolt eesmärgi vahel hõlbustada kriminaalasjades tehtavat õigusalast koostööd ja eelkõige parandada liikmesriikidevahelist kohtuotsuste vastastikust tunnustamist [13].

68. Nagu raamotsuse 2009/299 põhjenduses 3 märgitud, lähtus liidu seadusandja sedastusest, et raamotsus 2002/584 oma varasemas redaktsioonis lubas teatavatel tingimustel „täitval õigusasutusel nõuda vahistamismääruse teinud asutuselt piisavat tagatist, et isikul, kelle suhtes Euroopa vahistamismäärust kohaldatakse, on võimalus esitada taotlus asja uueks läbivaatamiseks vahistamismääruse teinud liikmesriigis ning võimalus viibida otsuse tegemise juures". Liidu seadusandja märgib, et selle korra raames otsustab „[n]imetatud tagatise piisavuse üle […] täidesaatev asutus ning seega on raske täpselt teada, millal täitmisest võib keelduda".

69. Nende ebakindluste olemasolu arvestades, mis vähendasid tagaseljaotsuste vastastikuse tunnustamise mehhanismi tõhusust, pidas liidu seadusandja vajalikuks „sätestada selged ja ühtsed põhjused selliste otsuste mittetunnustamiseks, mis tehti pärast kohtulikku arutelu, millele asjaomane isik isiklikult ei ilmunud" [14]. Raamotsuse 2009/299 eemärk on seega „viimistleda nimetatud ühtsete põhjuste määratlust, mis võimaldaksid täidesaatval asutusel otsust täita, vaatamata sellele, et isik kohtulikul arutelul ei viibinud, austades täielikult isiku õigust kaitsele" [15].

13 — Vt raamotsuse 2009/299 artikli 1 lõige 1.

14 — Vt raamotsuse 2009/299 põhjendus 4.

15 — *Idem.*

70. Kõik need viited näitavad, et raamotsuse 2002/584 artikli 5 punktis 1 ette nähtud tingimusliku üleandmise võimaluse kaotamisega soovis liidu seadusandja parandada tagaseljaotsuste vastastikust tunnustamist, edendades samas isikute menetluslikke õigusi. Lahenduskäiguga, mida ta kasutas ja mis seisneb ammendava loetelu ettenägemises olukordadest, mil tagaseljaotsuse täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismäärust tuleb käsitada nii, et see ei riku kaitseõigusi, läheb vastuollu täitva õigusasutuse suhtes võimaluse säilitamine kohaldada asjaomase täitmise suhtes tingimust, et vastavat süüdimõistvat otsust võib asjaomase isiku kaitseõiguste tagamiseks teista.

71. Tribunal Constitucional osutab eelotsusetaotluses ideele, et raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõige 3 ja raamotsuse 2009/299 artikli 1 lõige 2 võivad anda alust sellist võimalust säilitada.

72. Tuletan meelde, et nendest kahest artiklist, mille sisu on põhiosas sama, tuleneb, et need ei mõjuta kohustust austada põhiõigusi ja õiguse üldpõhimõtteid, mis on sätestatud EL lepingu artiklis 6, mille hulka kuulub selliste isikute õigus kaitsele, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu tees taandub sellele, et kohustus austada põhiõigusi võib anda täitvale õigusasutusele aluse keelduda Euroopa vahistamismääruse täitmisest, sh raamotsuse artikli 4a lõike 1 punktides a–d osutatud juhtudel, kui asjaomasel isikul ei ole õigust taotleda asja uuesti läbivaatamist. Nimetatud tees viib tegelikult selle küsitavaks muutmiseni, kas asjaomane säte on liidu õiguskorras kaitstud põhiõiguste suhtes kehtiv, kuivõrd nimetatud teesi kohaselt pakub kõnealune säte õigusele õiglasele kohtulikule arutamisele ja kaitseõigustele ebapiisavat õiguskaitset, mis aga on teise küsimuse ese.

C. Teine küsimus

73. Teise küsimusega palub Tribunal Constitucional Euroopa Kohtul tuvastada, kas raamotsuse artikli 4a lõige 1 on kooskõlas harta artikli 47 teisest lõigust ja artikli 48 lõikest 2 tulenevate nõuetega.

74. Kahe viimati nimetatud sätte kohta esitatud selgituste [16] kohaselt vastab harta artikli 47 teine lõik EIÕK artikli 6 lõikele 1 ja harta artikli 48 lõige 2 konkreetsemalt EIÕK artikli 6 lõikele 3. Harta artikli 52 lõike 3 kohaselt on, niivõrd kui see sisaldab EIÕK-ga ette nähtud õigusi, samad selles sisalduvate selliste õiguste tähendus ja ulatus, mis vastavad asjaomase konventsiooniga tagatud õigustele, samas ei takista see säte liidu õiguses ulatuslikuma kaitse kehtestamist. Seega uurin kõigepealt Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikat seoses tagaseljaotsustega seotud tagatistega ning seejärel kontrollin, kas liidu õigus peaks pakkuma selles valdkonnas ulatuslikumat kaitset või mitte.

75. Euroopa Inimõiguste Kohus on tagaseljaotsuste valdkonna üldpõhimõtted võtnud kokku ja neid analüüsinud oma 1. märtsi 2006. aasta otsuses kohtuasjas Sejdovic *vs.* Itaalia [17] ning hiljuti kinnitanud 24. aprilli 2012. aasta otsuses kohtuasjas Haralampiev *vs.* Bulgaaria ja 22. mai 2012. aasta otsuses kohtuasjas Idalov *vs.* Venemaa.

76. Euroopa Inimõiguste Kohtu sõnul „tuleneb „süüdistatu" vabadus võtta kohtuistungist osa [EIÕK artikli 6] kui terviku esemest ja eesmärgist" [18]. Nimetatud kohus leiab, et „kuigi kohtulik arutelu, millel sellest teadlik isik ei viibinud isiklikult, ei ole iseenesest [EIÕK] artikliga 6 vastuolus, on õigusemõistmisest keeldumisega siiski tegemist juhul, kui tagaselja süüdimõistetu ei saa hiljem taotleda, et kohus mõistaks kohut uuesti, pärast asjaomase isiku ärakuulamist süüdistuse faktilise ja õigusliku põhjendatuse küsimuses, kui ei ole tõendatud, et asjaomane isik loobus kohtulikule arutelule ilmumise ja enda kaitsmise õigusest […] või et tal on olnud kavatsus õigusemõistmisest kõrvale hoida" [19].

16 — Vt selgitused põhiõiguste harta kohta (ELT 2007, C 303, lk 17).

17 — *Recueil des arrêts et décisions* 2006-II.

18 — Vt Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsused Sejdovic *vs.* Itaalia, punkt 81, ja Haralampiev *vs.* Bulgaaria, punkt 30.

19 — Vt Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsus Sejdovic *vs.* Itaalia, punkt 82.

77. Peale selle on nimetatud kohus leidnud, et „kohustus tagada süüdistatule õigus kohtuistungisaalis kohal viibida – kas esimese tema suhtes läbiviidava kohtuliku arutamise käigus või uues menetluses – on üks [EIÕK] artikli 6 põhielementidest […]. Seetõttu on tagaselja ja ilma igasuguse märketa selle kohta, et süüdistatu on loobunud oma õigusest kohtulikul arutelul viibida, läbiviidud menetluse uuendamisest keeldumine „ilmne õigusemõistmisest keeldumine", mis vastab mõistele „ilmselge [EIÕK] artikli 6 sätetega või selles käsitletud põhimõtetega vastuolus olev menetlus" [20].

78. Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast tuleneb ka, et „[EIÕK] artikli 6 sõnastus ega mõte ei takista isikul sõnaselgelt või vaikimisi loobuda vabatahtlikult oma õigusest õiglasele kohtulikule arutamisele […]. Selleks, et kohtulikul arutelul osalemisest loobumine oleks [EIÕK-ga] kooskõlas, peab see olema üheselt kindlaks tehtud ja seotud minimaalsete tagatistega, mis on selle tagajärgedega proportsionaalsed […]. Lisaks ei tohi see olla vastuolus ühegi olulise avaliku huviga" [21]. Euroopa Inimõiguste Kohus on sedastanud ka seda, et „süüdistatav saab oma tegevusega avaldada kaudselt tahtlust loobuda [EIÕK] artiklist 6 tulenevast olulisest õigusest üksnes juhul, kui on tõendatud, et ta nägi oma vastava tegevuse tagajärgi mõistlikult ette" [22].

79. Euroopa Inimõiguste Kohus peab selle hindamisel, kas asjaomane siseriiklik menetlus vastab EIÕK artikli 6 tähenduses õiglase kohtuliku arutamise nõuetele, väga oluliseks, et süüdistatavat ei karistataks asja kohtulikul arutamisel mitteosalemise eest sellega, et eiratakse tema õigust kaitsja abile [23]. Kõnealune kohus on sedastanud, et „iga süüdistatava õigus tegelikule kaitsele advokaadi poolt, kelle vajaduse korral võib määrata kohus, ei ole küll absoluutne, kuid see on siiski üks õiglase kohtuliku arutamise aluseid. Süüdistatav ei kaota seda õigust ainuüksi selle pärast, et ta ei viibi kohtuistungil" [24]. Euroopa Inimõiguste Kohtu sõnul „on karistusõiguse süsteemi õigluse seisukohast ülioluline, et süüdistatav on nii esimeses kohtuastmes kui ka apellatsiooniastmes nõuetekohaselt kaitstud" [25]. Seetõttu „ei saa seadusandja isegi olukorras, kus tal peab olema võimalik pärssida kohtulikult arutelult põhjuseta puudumist, selle eest karistada, võttes ära õiguse kaitsja abile" [26] ja „kohtute kohustuseks jääb tagada õiglane kohtulik arutamine ning seista seega hea selle eest, et kohtulikul arutelul oma kliendi mitteosalemise korral viimase kaitseks osaleval advokaadil on võimalik seda teha" [27].

80. Neid kaalutlusi arvesse võttes leian, et raamotsuse artikli 4a lõige 1 mitte üksnes ei järgi Euroopa Inimõiguste Kohtu tuvastatud nõudeid, vaid ka sätestab neid nende kohaldamise tagamiseks juhuks, mil Euroopa vahistamismääruse ese on täita sellist otsust, mis on tehtud ilma, et isik oleks isiklikult ilmunud kohtulikule arutelule, mille tulemusel otsus tehti.

81. Nii määravad kõnealuse sätte punktid a ja b kindlaks tingimused, mil loetakse, et asjaomane isik on vabatahtlikult ja ühemõtteliselt kohtulikul arutelul viibimisest loobunud, mistõttu ta ei saa asja uuesti läbivaatamist enam taotleda. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 punkt b on selle otsuse artikli 4a lõike 1 punkti a tuletis, mis hõlmab olukorda, kus asjaomane isik, olles kavandatud kohtulikust arutelust teadlik, on vabatahtlikult otsustanud, et isiklikult kohtulikule arutelule ilmumise asemel esindab teda

20 — Vt Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsused Sejdovic *vs.* Itaalia, punkt 84, ja Haralampiev *vs.* Bulgaaria, punkt 31.

21 — Vt Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsused Sejdovic *vs.* Itaalia, punkt 86, ja Haralampiev *vs.* Bulgaaria, punkt 32. Vt ka Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsus Idalov *vs.* Venemaa, punkt 172.

22 — Vt Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsus Idalov *vs.* Venemaa, punkt 173. Vt selle kohta ka Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsused Sejdovic *vs.* Itaalia, punkt 87, ja Haralampiev *vs.* Bulgaaria, punkt 33.

23 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu 14. juuni 2001. aasta otsus kohtuasjas Medenica *vs.* Šveits, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-VI, milles nimetatud kohus märkis asjaomase isiku kohta, keda oli õigeaegselt teavitatud tema suhtes algatatud kriminaalmenetlusest ja kohtuliku arutamise kuupäevast, et „kohtuistungil kaitsesid [teda] kaks tema valitud advokaati" (punkt 56).

24 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu 13. veebruari 2001. aasta otsus kohtuasjas Krombach *vs.* Prantsusmaa, *Recueil des arrêts et décisions* 2001-II, punkt 89. Vt ka Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsus Sejdovic *vs.* Itaalia (punkt 91).

25 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsus Sejdovic *vs.* Itaalia (punkt 91).

26 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu 21. jaanuari 1999. aasta otsus kohtuasjas Van Geyseghem *vs.* Belgia, *Recueil des arrêts et décisions* 1999-I, punkt 34, ja eespool viidatud kohtuotsus Krombach *vs.* Prantsusmaa (punkt 89), samuti Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud otsus Sejdovic *vs.* Itaalia (punkt 92).

27 — Vt eelkõige Euroopa Inimõiguste Kohtu eespool viidatud kohtuotsus Sejdovic *vs.* Itaalia (punkt 93).

õigusnõustaja [28], mis tõendab, et isik on kohtulikust arutelust isiklikult osalemisest loobunud, säilitades aga õiguse end kaitsta. Raamotsuse artikli 4a lõike 1 punktid c ja d on mõeldud hõlmama olukordi, mil asjaomasel isikul, kes ei kuulu selle sätte punktide a ja b reguleerimisalasse, on õigus asja uuesti läbivaatamisele või apellatsioonimenetlusele.

82. Vastavalt raamotsuse 2009/299 artikli 1 lõikes 1 kindlaks määratud eesmärkidele võimaldab raamotsuse artikli 4a lõige 1 edendada nende isikute menetluslikke õigusi, kelle suhtes on algatatud kriminaalmenetlus, viies liidu õiguse vastavusse Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas määratletud kaitse standardiga, ning samal ajal hõlbustada kriminaalasjades tehtavat õigusalast koostööd ja eelkõige parandada liikmesriikidevahelist kohtuotsuste vastastikust tunnustamist.

83. Leian, et liidu seadusandja valitud kaitse standard on piisav ja eelnimetatud eesmärkide saavutamiseks sobiv ning et harta artikli 47 teise lõigu ning artikli 48 lõike 2 järgimine ei nõua, et ta valiks õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele ja kaitseõiguste ulatuslikuma kaitse, näiteks muutes õiguse taotleda asja uuesti läbivaatamist absoluutseks nõudeks, mis on asjaomase isiku tegevusest sõltumatu.

84. Peale selle, et ma ei ole teinud kindlaks ühtki põhjust, miks minna kaugemale kui Euroopa Inimõiguste Kohtu võetud tasakaalustatud seisukoht, ei saa Euroopa Kohus ulatuslikuma kaitse taseme kohaldamisel tugineda ka vastavale liikmesriikide ühisele põhiseaduslikele tavadele. Asjaolu, et raamotsus 2009/299 põhineb seitsme liikmesriigi initsiatiivil ning selle võtsid vastu kõik liikmesriigid, annab alust piisava kindlusega eeldada, et enamik liikmesriike ei jaga Tribunal Constitucionali kohtupraktikas võetud seisukohta [29].

85. Minu arvates ei saa raamotsuse artikli 4a lõiget 1 kritiseerida osas, mis puudutab selle kehtivust lähtudes harta artikli 47 teisest lõigust ja artikli 48 lõikest 2.

86. Lisaks märgin, et kuivõrd raamotsuse artikli 4a lõige 1 reguleerib ammendavalt ja põhiõiguste kaitse seisukohalt rahuldavalt küsimust õigusest taotleda asja uuesti läbivaatamist seoses Euroopa vahistamismääruse täitmisega sellise otsuse täitmisele pööramiseks, mis tehakse pärast kohtulikku arutelu, millele asjaomane isik isiklikult ei ilmunud, ei peaks raamotsuse 2002/584 artikli 1 lõige 3 ja raamotsuse 2009/299 artikli 1 lõige 2 lubama täitval õigusasutusel jätta raamotsuse artikli 4a lõige 1 kohaldamata õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele rangema kontseptsiooni rakendamiseks, nõudes vahistamismääruse teinud liikmesriigis süstemaatiliselt asja uuesti läbivaatamise taotlemise võimalust, kuna Euroopa vahistamismääruses on märgitud, et asjaomane isik on kõnealuse sätte punktides a–d osutatud olukorras.

87. Nüüd tuleb kindlaks teha, kas harta artikkel 53 pakub Tribunal Constitucionalile võimaluse jääda raamotsuse rakendamise raames Hispaania põhiseaduse artikli 24 lõike 2 sellise tõlgenduse juurde, mille kohaselt peab tagaselja süüdimõistetu väljaandmise suhtes kohaldama tingimust, et vahistamismääruse teinud liikmesriigis peab olema võimalik süüdimõistvat otsust teista.

28 — Vt raamotsuse 2009/299 põhjendus 10.

29 — Teisisõnu, korrates Euroopa Kohtu 14. septembri 2010. aasta otsuse kohtuasjas C-550/07 P: Akzo Nobel Chemicals ja Akcros Chemicals *vs.* komisjon (EKL 2010, lk I-8301) punktis 74 väljendatud sõnu, ei ole Euroopa Kohtus käesoleva menetluse raames toimunud kohtuvaidlused toonud 27 liikmersiigi õiguskorras välja „mingit valdavat suundumust" kaitsta Tribunal Constitucionali antud tõlgendust.

D. *Kolmas küsimus*

88. Eelotsusetaotluse esitanud kohus palub kolmanda küsimusega Euroopa Kohtul sisuliselt tuvastada, kas harta artikkel 53 võimaldab täitval õigusasutusel kohaldada oma siseriikliku konstitutsiooniõiguse alusel Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et isik, kelle suhtes see määrus on tehtud, saab vahistamismääruse teinud liikmesriigis taotleda asja uuesti läbivaatamist, kui raamotsuse artikli 4a lõike 1 alusel ei ole sellise tingimuse kohaldamine lubatud.

89. Käesoleva küsimusega palutakse Euroopa Kohtul seega täpsustada, mis on harta artikli 53 õiguslik sisu ja kohaldamisala.

90. Tribunal Constitucional esitab eelotsusetaotluses kolm selle artikli võimalikku tõlgendust.

91. Esimene tõlgendus seisneb harta artikli 53 võrdsustamises normiga, mis näeb ette minimaalse kaitse ning on iseloomulik inimõiguste kaitse rahvusvahelise õiguse instrumentidele nagu see, mis on ette nähtud EIÕK artiklis 53[30]. Harta näeb seega ette miinimumstandardi, võimaldades liikmesriikidel kohaldada ulatuslikumat kaitsestandardit, mis tuleneb nende põhiseadusest, vältides seega põhiõiguste kaitse tasemes tagasiminekut.

92. Sel juhul võimaldab harta artikkel 53 kohaldada liikmesriigil tagaseljaotsuse täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimusi, mille eesmärk on vältida tõlgendust, mis piirab või kahjustab tema põhiseadusega tunnustatud põhiõigusi, ning seda ilma, et asjaomases liikmesriigis kehtivat kõrgemat kaitsetaset peab Euroopa Kohtu – kes hakkaks sellest lähtuma – vahendusel tingimata laiendama muudele liikmesriikidele. See seisukoht taandub sellele, et olukorras, kus Euroopa Kohus ei pea vajalikuks, et liidu õigus näeks põhiõiguse suhtes ette ulatuslikuma kaitse, kui tuleneb EIÕK standardist, võimaldab harta artikkel 53 liikmesriigil tagada asjaomase põhiõiguse selline suurem kaitsetase oma põhiseaduse alusel[31].

93. Harta artikli 53 teine tõlgendus seisneb seisukohas, et see artikkel piirab harta ja eelkõige liikmesriikide põhiseaduste vastavaid kohaldamisalasid, tuletades harta artikli 51 eeskujul meelde, et liidu õiguse kohaldamisalas tuleb kohaldada sellist põhiõiguste kaitse standardit, mis tuleneb hartast. Seevastu väljaspool liidu õiguse kohaldamisala ei takista harta põhiõiguste kaitse sellise standardi rakendamist, mis on ette nähtud liikmesriigi põhiseaduses. Tribunal Constitucionali sõnul on harta artikli 53 sellise tõlgenduse – mida põhjendab liidu õiguse ühetaolise kohaldamise nõue – miinusküljeks esiteks kaotada asjaomase normi kui sellise õiguslik sisu, mistõttu see muutub harta artikli 51 korduseks, ja teiseks tunnistada, et harta võib tuua liikmesriikides kaasa nende põhiseadusest tulenevate põhiõiguste kaitse taseme vähenemise.

94. Harta artikli 53 selline tõlgendus tähendab seda, et Tribunal Constitucional peaks raamotsuse artikli 4a kohaldamise raames kohandama vastavat Hispaania põhiseaduse artikliga 24 seotud kohtupraktikat. Väljaspool raamotsuse kohaldamisala aga oleks nimetatud kohus vaba kohaldama kõrgemat põhiõiguste kaitse taset.

30 — EIÕK artikkel 53 sätestab: „[m]idagi käesolevas konventsioonis ei või käsitada piiranguna või taganemisena ükskõik millistest inimõigustest ja põhivabadustest, mida tagavad ükskõik millise Kõrge Lepinguosalise seadused või ükskõik missugused lepingud, mille osaliseks ta on".

31 — Tribunal Constitucional viitab siinkohal 12. juuni 2003. aasta otsusele kohtuasjas C-112/00: Schmidberger (EKL 2003, lk I-5659, punkt 74), 11. detsembri 2007. aasta otsusele kohtuasjas C-438/05: International Transport Workers' Federation ja Finnish Seamen's Union (EKL 2007, lk I-10779, punkt 45) ning 18. detsembri 2007. aasta otsusele kohtuasjas C-341/05: Laval un Partneri (EKL 2007, lk I-11767, punkt 93). Nende kohtuotsuste viidatud punktidest tuleneb, et põhiõiguste kaitse kujutab endast õigustatud huvi, mille tõttu võib liidu õigusest tulenevate kohustuste piiramine olla põhimõtteliselt õigustatud isegi selliste kohustuste puhul, mis tulenevad asutamislepinguga tagatud põhivabadustest, nagu kaupade vaba liikumine ja teenuste osutamise vabadus.

95. Kolmas Tribunal Constitucionali pakutud harta artikli 53 tõlgendus seisneb ühe või teise eelnimetatud tõlgenduse juurde jäämises vastavalt põhiõiguste kaitse konkreetse küsimuse eripärale ning kohaldatava kaitse taseme hindamise kontekstile [32].

96. Minu arvates tuleb Tribunal Constitucionali esimene tõlgendus kindlasti tagasi lükata.

97. See tõlgendus rikub liidu õiguse ülimuslikkuse põhimõtet, kuivõrd viiks selleni, et igal konkreetsel juhul tuleb pidada esmatähtsaks õigusnormi, mis annab asjaomasele põhiõigusele kõrgeimal tasemel kaitse. Teatavatel juhtudel tunnustataks seega siseriiklike põhiseaduste ülimuslikkust liidu õiguse üle.

98. Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kahjustab siseriiklike, isegi põhiseaduse sätete kohaldamine selleks, et piirata liidu õiguse sätete ulatust, liidu õiguse ühtsust ja tõhusust ning seetõttu ei ole see lubatud [33].

99. Minu arvates ei tule harta artiklit 53 tõlgendada klauslina, mille eesmärk on reguleerida vaidlust ühelt poolt teisese õiguse normi, mis hartat arvestades määrab põhiõiguse kaitse teatava standardi, ning teiselt poolt liikmesriigi põhiseadusest tuleneva normi vahel, mis näeb ette sama põhiõiguse kaitse kõrgema taseme. Sellisel juhul ei muuda kõnealune artikkel ei oma eesmärgi ega mõju poolest esmatähtsaks kaitsvamat normi, mis tuleneb liikmesriigi põhiseadusest. Vastupidise tunnistamine tähendaks vastuolu Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikaga liidu õiguse ülimuslikkuse kohta.

100. Märgin selles osas, et harta artikli 53 sõnastusest ei tulene sugugi, et kõnealust artiklit tuleks käsitada nii, et selles on kehtestatud liidu õiguse ülimuslikkuse põhimõtte suhtes erand. Vastupidi võib väita, et harta koostajad on valinud sõnad „asjaomastes kohaldamisvaldkondades" selleks, et nimetatud põhimõtet mitte rikkuda [34]. Peale selle on asjaomast põhimõtet, nagu see Euroopa Kohtu praktikast tuleneb, kinnitatud deklaratsioonides, mis on lisatud 13. detsembril 2007 alla kirjutatud Lissaboni lepingu vastu võtnud valitsustevahelise konverentsi lõppaktile [35].

101. Esimene Tribunal Constitucionali esitatud tõlgendus kahjustaks ka liidu õiguse ühetaolist ja tõhusat kohaldamist liikmesriikides.

102. Käesoleva kohtuasjaga seoses seab ta eelkõige kahtluse alla raamotsuse artikli 4a lõikes 1 määratletud kaitse standardi ühetaolisuse ja võib takistada tagaseljaotsuste täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmist.

103. See tõlgendus jätaks liikmesriikidele tagaseljaotsuste korral üleandmisest keeldumiseks märkimisväärse hindamisruumi. Arvestades tagaseljaotsuse korral ette nähtud õigusele õiglasele kohtulikule arutamisele antud kaitse standardit, mis tuleneb Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast ning ka raamotsuse 2009/299 vastuvõtmisest, ei anna tõenäoliselt enamik liikmesriike tagaseljaotsusega süüdi mõistetud isikule õigust taotleda asja uuesti läbivaatamist, kui asjaomane isik on vastavale kohtulikule arutamisele ilmumast ühemõtteliselt loobunud. Ettepandud tõlgendusega halvataks tagaseljaotsuste täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmist Hispaania kohtute

32 — Tribunal Constitucional viitab siinkohal 14. oktoobri 2004. aasta otsusele kohtuasjas C-36/02: Omega (EKL 2004, lk I-9609, punktid 37 ja 38) ning eespool viidatud kohtuotsusele Pupino, punkt 60.

33 — Vt eelkõige 17. detsembri 1970. aasta otsus kohtuasjas 11/70: Internationale Handelsgesellschaft (EKL 1970, lk 1125, punkt 3); 2. juuli 1996. aasta otsus kohtuasjas C-473/93: komisjon *vs*. Luksemburg (EKL 1996, lk I-3207, punkt 38) ja 8. septembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-409/06: Winner Wetten (EKL 2010, lk I-8015, punkt 61).

34 — Vt selle kohta, Ladenburger, C., „European Union Institutional Report", *The Protection of Fundamental Rights Post-Lisbon: The Interaction between the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European Convention on Human Rights and National Constitutions*, Tartu University Press, FIDE XXV kongressi raportid, Tallinn, 2012, 1. kd, lk 141, eriti lk 175 ja lk 124 allmärkus.

35 — Vt 17. deklaratsioon ülimuslikkuse kohta.

poolt, kuna vahistamismääruse teinud liikmesriigid ei saa tagada asjaomastele isikutele asja uuesti läbivaatamist. Peale selle õhutaks tundmatute muutujatega süsteemi loomine õiguserikkujaid põgenema liikmesriikidesse, kelle põhiseaduslikud normid pakuvad paremat kaitset kui teised, kahjustades nii raamotsuse tõhusust [36].

104. Harta artikli 53 esimene tõlgendus seab kahtluse alla ka õiguskindluse põhimõtte, kuna teatav liikmesriik võib jätta teisese õiguse normi, mis on hartaga tagatavate põhiõigustega samas kooskõlas, oma põhiseadusliku sätte rikkumise tõttu kohaldamata.

105. Üldisemalt läheb esimene Tribunal Constitucionali pakutud tõlgendus vastuollu nende traditsiooniliste meetoditega, millega hinnatakse liidus tagatud põhiõiguste kaitse taset.

106. Kuigi vastab tõele, et hartaga kaitstud õiguste tõlgendus peab kalduma kaitse kõrgema taseme poole, nagu seda võib harta artikli 52 lõike 3 ja artikli 52 lõike 4 selgituste põhjal järeldada, tuleb samas täpsustada, et tegemist peab olema liidu õigusele kohandatud kaitse tasemega, mida täpsustavad ka nimetatud selgitused.

107. Tegemist on selle põhimõtte meeldetuletusega, mis on juba kaua suunanud põhiõiguste tõlgendamist liidus, nimelt et põhiõiguste kaitse liidus tuleb tagada liidu struktuuri ja eesmärkide raames [37]. Selles osas ei ole tähtsusetu asjaolu, et harta preambulis nimetatakse liidu peamisi eesmärke, teiste seas vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomist.

108. Seega ei ole võimalik argumenteerida üksnes põhiõiguste kaitse kõrgema või madalama taseme väitega, võtmata arvesse liidu meetmetega seotud kohustusi ja liidu õiguse eripära.

109. Kaitstavad põhiõigused ja kaitse tase, mis tuleb neile anda, annavad edasi teatava ühiskonna valikut indiviidide huvide ja selle ühiskonna huvide vahelise tasakaalu saavutamise osas, kuhu need indiviidid kuuluvad. Selle kindlaksmääramine on otseselt seotud vastavale õiguskorrale omaste hinnangutega, mis sõltuvad muu seas selle sotsiaalsest, kultuurilisest ja ajaloolisest kontekstist ega ole muudesse kontekstidesse seega automaatselt ülevõetavad [38].

110. Harta artikli 53 tõlgendamine selliselt, et see võimaldab liikmesriikidel kohaldada liidu õiguse kohaldamisalas neid põhiseaduslikke norme, mis tagavad asjaomase põhiõiguse kaitse kõrgemal tasemel, tähendaks niisiis selle arvestamata jätmist, et põhiõiguste kaitse saavutatava taseme kindlaksmääramine sõltub otseselt selle läbiviimise kontekstist.

111. Nii tähendab isegi juhul, kui eesmärk on püüelda põhiõiguste kaitse kõrge taseme poole, liidu õiguse eripära seda, et liikmesriigi põhiseaduse tõlgendamisest tulenev kaitse tase ei ole automaatselt ülevõetav liidu asjaomasele tasemele ega ka liidu õiguse kohaldamisel vaidlustatav.

112. Mis puutub liidu õiguskorras tagamisele kuuluva põhiõiguste kaitse taseme hindamisse, siis tuleb võtta arvesse liidu meetmeid kujundavaid huve. See kehtib eelkõige liidu õiguse kohaldamise kohustusliku ühetaolisuse ning vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisega seotud imperatiivide kohta. Need eriomased huvid vormivad kaalul olevatest huvidest lähtuvalt lõpuks asjaomase põhiõiguste kaitse taseme.

36 — Vt Tinsley, A., „Note on the reference in case C-399/11 Melloni", *New Journal of European Criminal Law*, 3. kd, 1. trükk, 2012, lk 19, eriti lk 28. Autor viitab Arroyo Jiménezi artiklile „Sobre la primera cuestión prejudicial planteada por el Tribunal Constitucional – Bases, contenido y consecuencias", *Revista Para el Análisis del Derecho*, Barcelona, oktoober 2011.

37 — Eespool viidatud kohtuotsus Internationale Handelsgesellschaft, punkt 4.

38 — Vt Widmann, A.-M., „Article 53: undermining the impact of the Charter of Fundamental Rights", *Columbia journal of European law*, 8. kd, 2002, nr 2, lk 342, eriti lk 353, ning Van De Heyning, C., „No place like home – Discretionary space for the domestic protection of fundamental rights", *Human rights protection in the European legal order: the interaction between the European and the national courts*, *op. cit.*, lk 65, eriti lk 81.

113. Raamotsus 2009/299 näitab just seda, et põhiõiguste kaitse tase peab olema kindlaks määratud mitte *in abstracto*, vaid viisil, mis on kohandatud vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisega seotud nõuetele.

114. Selles osas esineb ilmne seos liikmesriikide nende õigusnormide ühtlustamise, mis käsitlevad isikuõigusi kriminaalmenetluses, ja liikmesriikide vastastikuse usalduse tugevdamise vahel.

115. Nagu on raamotsuse põhjenduses 10 märgitud, põhineb „Euroopa vahistamismääruse toimimine […] suurel liikmesriikidevahelisel usaldusel". Lisaks on Euroopa Kohus täpsustanud, et raamotsuse eesmärk on hõlbustada ja kiirendada õigusalast koostööd ning sellega soovitakse seega kaasa aidata liidu eesmärgi saavutamisele kujundada Euroopa Liit vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajanevaks alaks, tuginedes suurele liikmesriikidevahelise usalduse tasemele [39].

116. Seda perspektiivi arvestades tugevdab kaitseõiguste kaitse ühtse ja kõrge standardi kindlaksmääramine liidu tasemel usaldust, mis täitval õigusasutusel peab olema vahistamismääruse teinud liikmesriigis nõutava menetluse kvaliteedi kohta.

117. Nagu Hispaania valitsus õigesti märgib, soovitakse raamotsusega 2009/299 lahendada seda probleemi, mis tuleneb tagaseljaotsuste kohta tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmise raames esineva erineva kaitse taseme olemasolust. Raamotsus kuulub nende meetmete sekka, mille eesmärk on luua Euroopa menetluskord, mis on liidus asetleidva õigusalase koostöö mehhanismide tõhustamiseks möödapääsmatu. Menetlustagatiste ühtlustamata jätmise korral on liidul keeruline minna edasi vastastikuse tunnustamise põhimõtte kohaldamise ning vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomisega. See on ka põhjus, miks ELTL artikli 82 lõige 2 näeb ette, et „[m]ääral, mil see on vajalik kohtuotsuste ja õigusasutuste otsuste vastastikuse tunnustamise ning samuti politsei- ja õiguskoostöö hõlbustamiseks piiriülese mõõtmega kriminaalasjades, võivad Euroopa Parlament ja nõukogu […] kehtestada […] miinimumeeskirjad", muu seas isikute õiguste kohta kriminaalmenetluses.

118. See loogika käib ka raamotsuse 2009/299 kohta, millega soovitakse tagada nii tagaseljaotsuste täitmisele pööramise kohta tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmine kui ka see, et asjaomaste isikute põhiõigused, nagu õigus õiglasele kohtulikule arutamisele ja kaitseõigused, oleksid piisavalt kaitstud.

119. Nende eesmärkide kokkusobitamiseks on liidu seadusandja määranud kindlaks kõnealuste põhiõiguste kaitse taseme viisil, mis ei tee järeleandmisi Euroopa vahistamismääruse mehhanismi tõhususe osas.

120. Selles osas jagan Hispaania valitsuse arvamust, mille kohaselt ei ole ka juhul, kui on vaja tagada liikmesriikide kohtute otsuste täitmisele pööratavus ning seda kriminaalmenetluse raames kohaldatavate põhiõiguste täiel määral austamise juures, õige, et menetlustagatisi, mis neil põhiõigustel on, kasutataks üksnes õigusemõistmisest kõrvale hoidmiseks. Põhiõigusi tuleb tõesti austada, kuid samal ajal tuleb tagada, et piiriülese mõõtme olemasolu korral, mis vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala puhul esineb, ei kasutataks menetlustagatisi kohtuotsuste täitmisele pööramise takistamiseks.

121. Raamotsuse artikkel 4a vastab täpselt sellele soovile tagada tagaseljaotsuste täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruste parem täitmine, edendades sellele eesmärgile kohasel viisil asjaomaste isikute menetluslikke õigusi.

39 — Vt eelkõige 28. juuni 2012. aasta otsus kohtuasjas C-192/12 PPU: West (punkt 53 ja seal viidatud kohtupraktika).

122. Harta artikli 53 selline tõlgendus, mis võimaldab täitval õigusasutusel siseriikliku põhiseadusliku normi alusel kohaldada tagaseljaotsuse täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes üldjuhul tingimust, et isik, kelle suhtes see on tehtud, võib taotleda vahistamismääruse teinud liikmesriigis asja uuesti läbivaatamist, lammutaks koost raamotsuse artikliga 4a saavutatud tasakaalu ega ole seetõttu vastuvõetav.

123. Täpsustan ka seda, et raamotsuse põhjendust 12 ei saa käsitada kui Tribunal Constitucionali pakutud esimese tõlgenduse kinnitust. Selles põhjenduses on märgitud, et „[k]äesoleva raamotsusega ei takistata liikmesriigil kohaldamast oma põhiseaduse norme seoses õiglase menetluse[ga]". Nimetatud põhjendust tuleb minu arvates lugeda koostoimes raamotsuse artikli 1 lõikega 3. Olen aga eelnevalt märkinud, et see säte on suures osas kaotanud oma kasuliku mõju, kuna tagaseljaotsuse täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruse täitmiseks on õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele kaitse standard liidus raamotsuse artikli 4a lõike 1 vastuvõtmisega ühtselt määratletud.

124. Peale harta artikli 53 tõlgendamise soovitakse Tribunal Constitucionali esitatud kolmandas küsimuses tegelikult teada, milline on liikmesriikide tegutsemisruum nende põhiõiguste kaitsetaseme kindlaksmääramisel, mida nad soovivad liidu õiguse rakendamisel tagada. Selleks tuleb eristada olukordi, mil liidu meetme rakendamise raames on põhiõigusele tagatud kaitse tase liidu tasemel määratletud, ning neid olukordi, mil seda kaitse taset ei ole ühtselt määratletud.

125. Esimesel juhul, nagu olen juba märkinud, on kaitse taseme kindlaksmääramine otseselt seotud liidu asjaomase tegevuse eesmärkidega. Selle taseme kindlaksmääramine annab edasi vajadust tagada tasakaal liidu meetme tõhususe ja vajaduse vahel kaitsta piisavalt põhiõigusi. Nimetatud olukorras on selge, et see, kui liikmesriik tugineks *a posteriori* enda pakutava kõrgema kaitse taseme säilitamisele, lammutaks koost liidu seadusandja saavutatud tasakaalu ja õõnestaks seega liidu õiguse kohaldamist.

126. Raamotsuse kontekstis väljendab raamotsuse artikli 4a lõige 1 kõigi liikmesriikide vahelist kokkulepet määrata kindlaks, millal tuleb tagaseljaotsusega süüdimõistetu üle anda, ilma et see rikuks tema õigust õiglasele kohtulikule arutamisele ja kaitseõigusi. See liikmesriikide vaheline kokkulepe ei jäta ruumi erinevate siseriiklike kaitsestandardite kohaldamisele.

127. Seevastu on teisel juhul liikmesriikidel suurem tegutsemisruum kohaldada liidu õiguse reguleerimisalas põhiõiguste kaitse taset, mida nad soovivad siseriiklikus õiguskorras tagada, ning seda nii kaua, kui taoline kaitse tase on sobitatav kokku liidu õiguse nõuetekohase rakendamisega ega riku muid liidu õiguse alusel kaitstavaid põhiõigusi[40].

128. Arvestades neid täpsustusi, tuleb nüüd teha kindlaks, millist ülesannet täidab harta artikkel 53 selles hartas.

129. Seda tehes ei tohi minu arvates alahinnata kõnealuse artikli poliitilist ja sümboolset väärtust[41]. Peale selle tuleb kõnealust artiklit minu arvates käsitada tihedas seoses harta artiklitega 51 ja 52, mille jätk artikkel 53 on.

130. Harta artikli 53 selgituses on märgitud, et „[k]äesoleva sätte eesmärk on säilitada kaitse taset, mida oma asjaomases reguleerimisalas tagavad praegu liidu õigus, siseriiklik õigus ja rahvusvaheline õigus. Selle tähtsuse tõttu mainitakse Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni".

40 — Seoses näidetega põhiõiguste kohta, mille kaitse tase on teatavates liikmesriikides kõrgem kui see, mis tuleneb EIÕK-st ja liidu õigusest, vt Besselink, L. F. M., „General Report", *The Protection of Fundamental Rights Post-Lisbon: The Interaction between the Charter of Fundamental Rights of the European Union, the European Convention on Human Rights and National Constitutions*, *op. cit.*, lk 63, eriti lk 70. Vt ka Ladenburger, C., *op. cit.*, kes leiab, et „where Union law leaves several ways of implementation without its effectiveness being undermined, then it is hard to see why the national authority should not be authorised to select only such modes of implementation that respect its own constitution" (lk 173).

41 — Vt Bering Liisberg, J., „Does the EU Charter of Fundamental Rights Threaten the Supremacy of Community Law? – Article 53 of the Charter: a fountain of law or just an inkblot?", *Jean Monnet Working Paper* nr 4/01, lk 18 ja 50.

131. Harta koostajad ei saanud jätta arvestamata liikmesriike siduvate põhiõiguste kaitse allikate mitmekesisuse olemasoluga ning pidid seega nägema ette viisi, kuidas harta peaks viimastega koos eksisteerima. See on harta tõlgendamist ja kohaldamist reguleerivaid üldsätteid sisaldava VII jaotise peamine eesmärk. Seda arvestades täiendab harta artikkel 53 harta artiklites 51 ja 52 nimetatud põhimõtteid, tuletades ühelt poolt meelde, et süsteemis, kus domineerib põhiõiguste kaitse allikate pluralism, ei ole harta mõeldud muutuma nende õiguste kaitse ainsaks instrumendiks, ja teiselt poolt, et harta ei saa ise kahjustada või vähendada kaitse taset, mis tuleneb nendest eri allikatest oma asjaomastes kohaldamisvaldkondades.

132. Harta ei ole ainus ega muude põhiõiguste kaitse allikatega seostamata instrument. Harta ise näeb ette, et selle sätteid tuleb tõlgendada, võttes nõuetekohaselt arvesse muid, siseriiklikke või rahvusvahelisi õigusallikaid. Nii on nähtud harta artikli 52 lõikes 3 ette, et EIÕK on miinimumstandard, millest allapoole liidu õigus ei lähe, ning harta artikli 52 lõige 4 sätestab, et hartaga tunnustatud põhiõigusi, nii nagu need tulenevad liikmesriikide ühistest põhiseaduslikest tavadest, tõlgendatakse kooskõlas nimetatud tavadega [42].

133. Nimetatud sätteid täiendav harta artikkel 53 täpsustab, et seoses põhiõiguste erinevate allikate kooseksisteerimisega ei saa harta iseenesest tuua kaasa eri õiguskordades esineva õiguste kaitse taseme vähenemist. Selle artikliga soovitakse seega kinnitada, et harta näeb ette põhiõiguste teatava kaitse taseme vaid liidu õiguse kohaldamisalas.

134. Seega ei saa harta mõju olla sundida liikmesriike alandama nende siseriikliku põhiseadusega tagatud põhiõiguste kaitse taset olukordades, mis jäävad väljapoole liidu õiguse kohaldamisala. Harta artiklis 53 on väljendatud ka idee, et liikmesriigid ei tohi kasutada harta vastuvõtmist ettekäändena, miks vähendada põhiõiguste kaitset siseriikliku õiguse kohaldamisalas.

135. Selles osas soovitakse sõnadega „asjaomastes kohaldamisvaldkondades" tagada liikmesriikidele just nimelt seda, et harta ei ole mõeldud asendama nende siseriiklikku põhiseadust osas, mis puudutab viimasega siseriikliku õiguse kohaldamisalas tagatavat kaitse taset [43]. Samal ajal tähendab nimetatud sõnade lisamine seda, et harta artikkel 53 ei saa rikkuda liidu õiguse ülimuslikkust, kuna põhiõiguste saavutatava kaitse taseme hindamist viiakse läbi liidu õiguse rakendamise raames.

136. Arvestades seda, kuidas ma olen harta artiklit 53 tõlgendanud, teen Euroopa Kohtule ettepaneku selgitada, et nimetatud artiklit tuleb tõlgendada nii, et see ei luba täitval õigusasutusel kohaldada oma siseriikliku konstitutsiooniõiguse alusel Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et isik, kelle suhtes see on tehtud, saab vahistamismääruse teinud liikmesriigis taotleda asja uuesti läbivaatamist, kuna sellise tingimuse kohaldamine ei ole raamotsuse artikli 4a lõikega 1 lubatud.

137. Täpsustan, et seisukoht, millele soovitan Euroopa Kohtul käesolevas asjas asuda, ei tähenda selle eitamist, et arvesse peab võtma liikmesriikide rahvuslikku identiteeti, mille osa põhiseaduslik identiteet kahtlemata on [44].

42 — Harta artikli 52 lõike 4 mõte on nii kokku võtnud C. Ladenburger, *op. cit.*, lk 179:

„[T]he step of incorporating a written catalogue into primary law should not lead to construing Union fundamental rights in complete abstraction from the Member States' constitutional traditions and laws."
Harta artikli 52 lõikes 6 sätestatu: „[h]artas nimetatud siseriiklikke õigusakte ja tavasid tuleb täielikult arvesse võtta" sobib selle loogikaga kokku.

43 — Vt Bering Liisberg, J., *op. cit.*, lk 16 ja 35. Liikmesriikides on siseriiklikel kohtutel võimalik eristada, millist kaitse standardit tuleb sõltuvalt nende lahendada olevatest asjadest ja kohaldatavast õigusest kohaldada. Vt selle kohta Besselink, L. F. M., *op. cit.*, kes märgib: „in federal states courts are acquainted with the distinction between areas of competence and the differentiated standards which accompany each. At the same time there is little doubt that the various 'layers' overlap" (lk 77).

44 — Vt selle kohta eelkõige Simon, D., „L'identité constitutionnelle dans la jurisprudence de l'Union européenne", *L'identité constitutionnelle saisie par les juges en Europe*, Éditions A. Pedone, Pariis, 2011, lk 27; Constantinesco, V., „La confrontation entre identité constitutionnelle européenne et identités constitutionnelles nationales, convergence ou contradiction? Contrepoint ou hiérarchie?", *L'Union européenne: Union de droit, Union des droits – Mélanges en l'honneur de Philippe Manin*, Éditions A. Pedone, Pariis, 2010, lk 79, ja samas väljaandes Mouton, J.-D., „Réflexions sur la prise en considération de l'identité constitutionnelle des États membres de l'Union européenne", lk 145.

138. Olen siinkohal arvestanud ka asjaoluga, et liit on EL lepingu artikli 4 lõike 2 järgi kohustatud austama liikmesriikide rahvuslikku identiteeti, „mis on omane nende poliitilistele ja põhiseaduslikele põhistruktuuridele”[45]. Samuti märgin, et harta preambulis on tuletatud meelde ka seda, et liit peab oma meetmetes austama liikmesriikide rahvuslikku identiteeti.

139. Liikmesriik, kes leiab, et teisese õiguse norm kahjustab tema rahvuslikku identiteeti, võib selle seega EL lepingu artikli 4 lõikele 2 tuginedes vaidlustada[46].

140. Käesolevas kohtuasjas ei ole sellise olukorraga aga tegemist. Nii Tribunal Constitucionalis kui ka Euroopa Kohtus toimunud kohtuvaidlused on veennud mind selles, et õiguse õiglasele kohtulikule arutamisele ja kaitseõiguste ulatuse kindlaksmääramine tagaseljaotsuste asjades ei ole selline, mis kahjustaks Hispaania Kuningriigi rahvuslikku identiteeti.

141. Peale selle, et õiguse kaitsele „absoluutse sisu” kindlaksmääramine on endiselt ka Tribunal Constitucionalis endas vaieldav küsimus, märkis Hispaania Kuningriik kohtuistungil ise, tuginedes Hispaania õiguses esinevatele eranditele seoses tagaseljaotsuse tegemise järel peetava uue menetluse sisuga, et süüdistatu vastavas menetluses osalemise imperatiiv ei ole Hispaania Kuningriigi põhiseadusliku identiteedi osa.

142. Peale selle ei tuleks minu arvates ajada segi põhiõiguste kaitse keerulist lahtimõtestamist liikmesriigi rahvusliku või täpsemini põhiseadusliku identiteedi kahjustamisega. Käesoleval juhul on tõesti tegemist Hispaania põhiseadusega kaitstud põhiõigusega, mille olulisust ei saa alahinnata, mis ei tähenda siiski, et käesoleval juhul tuleb kaaluda EL lepingu artikli 4 lõike 2 kohaldamist.

143. Lisaks tuleb täpsustada, et siseriiklikele õiguskordadele omaste eripärade arvestamine kuulub põhimõtete sekka, mis peavad juhtima vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala loomist.

144. ELTL artikli 67 lõige 1 sätestab, et „[l]iit moodustab vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala, kus austatakse põhiõigusi ning liikmesriikide erinevaid õigussüsteeme ja -traditsioone”. Peale selle näeb ELTL artikli 82 lõige 2 ette, et miinimumeeskirjad, mida parlament ja nõukogu võivad eelkõige seoses isikute õigustega kriminaalmenetluses kehtestada, peavad võtma arvesse „liikmesriikide õigustraditsioonide ja -süsteemide vahelisi erinevusi”. Märgin ka, et ELTL artikli 82 lõige 3 sätestab, et „[k]ui nõukogu liige leiab, et lõikes 2 osutatud direktiivi eelnõu mõjutaks tema kriminaalõigussüsteemi aluspõhimõtteid, võib ta nõuda, et direktiivi eelnõu esitataks Euroopa Ülemkogule”, sellisel juhul seadusandlik tavamenetlus peatatakse ja see võib kaasa tuua – kui lahkarvamust ei suudeta lahendada – tihedama koostöö.

145. See, et liidu seadusandja on võtnud raamotsuse artikli 4a vastu, näitab, et liikmesriigid on soovinud asuda tagaseljaotsuste täitmisele pööramiseks tehtud Euroopa vahistamismääruste täitmise osas ühtsele lähenemisele ning et see ühine seisukoht on kooskõlas liikmesriikide õigussüsteemide ja -traditsioonide erinevusega.

45 — Euroopa Kohus on selle sättele viidanud 22. detsembri 2010. aasta otsuses kohtuasjas C-208/09: Sayn-Wittgenstein (EKL 2010, lk I-13693, punkt 92); 12. mai 2011. aasta otsuses kohtuasjas C-391/09: Runevič-Vardyn ja Wardyn (EKL 2011, lk I-3787, punkt 86) ning 24. mai 2011. aasta otsuses kohtuasjas C-51/08: komisjon *vs.* Luksemburg (EKL 2011, lk I-4231, punkt 124). Vt ka kohtujurist Jääskineni ettepanek kohtuasjas C-202/11: Las (menetlus on praegu Euroopa Kohtus pooleli, ettepaneku punkt 59) ning kohtuasjas C-253/12: JS esitatud eelotsusetaotluse punkt 60 jj (menetlus on praegu Euroopa Kohtus pooleli).

46 — Vt Besselink, L. F. M., *op. cit.*, kes väidab, et „divergent fundamental rights standards may not be resolved explicitly via provisions like Article 53 of the Charter and of the ECHR, but by reference to Article 4(2) EU. Reliance on divergent fundamental rights standards is then made dependent on whether it forms part of the constitutional identity of a Member State” (lk 136).

IV. Ettepanek

146. Eespool esitatud kaalutlusi arvestades teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Tribunal Constitucionalile järgmiselt:

1. Nõukogu 13. juuni 2002. aasta raamotsuse 2002/584/JSK Euroopa vahistamismääruse ja liikmesriikidevahelise üleandmiskorra kohta, muudetud nõukogu 26. veebruari 2009. aasta raamotsusega 2009/299/JSK, artikli 4a lõike 1 punkte a ja b tuleb tõlgendada nii, et need ei luba täitvatel õigusasutustel kohaldada samas sättes täpsustatud juhtudel Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et isikul, kelle suhtes nimetatud määrust kohaldatakse, on võimalus esitada taotlus asja uueks läbivaatamiseks vahistamismääruse teinud liikmesriigis.

2. Raamotsuse 2002/584, muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 4a lõige 1 on kooskõlas Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikli 47 teise lõigu ja artikli 48 lõikega 2.

3. Euroopa Liidu põhiõiguste harta artikkel 53 ei võimalda täitvatel õigusasutustel kohaldada oma siseriikliku konstitutsiooniõiguse alusel Euroopa vahistamismääruse täitmise suhtes tingimust, et isikul, kelle suhtes nimetatud määrust kohaldatakse, on võimalus esitada taotlus asja uueks läbivaatamiseks vahistamismääruse teinud liikmesriigis, kuna raamotsuse 2002/584, muudetud raamotsusega 2009/299, artikli 4a lõige 1 sellise tingimuse kohaldamist ei luba.